EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 22.8.2017.
COM(2017) 438 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to deleģēto pilnvaru īstenošanu, kas Komisijai piešķirtas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 609/2013 par zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētu pārtiku, īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu pārtiku un par pilnīgiem uztura aizstājējiem svara kontrolei

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to deleģēto pilnvaru īstenošanu, kas Komisijai piešķirtas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 609/2013 par zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētu pārtiku, īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu pārtiku un par pilnīgiem uztura aizstājējiem svara kontrolei

1. Ievads un juridiskais pamats

Ar šo ziņojumu Komisija pilda pienākumu, kas tai noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 12. jūnija Regulas (ES) Nr. 609/2013 par zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētu pārtiku, īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu pārtiku un par pilnīgiem uztura aizstājējiem svara kontrolei (turpmāk "Regula par pārtiku īpašām patērētāju grupām")[1] 18. panta 2. punktā. Regulas par pārtiku īpašām patērētāju grupām 18. panta 2. punkts prasa, lai Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniegtu ziņojumu par to deleģēto pilnvaru īstenošanu, kas Komisijai piešķirtas saskaņā ar minēto regulu. Ziņojumu sagatavo ne vēlāk kā deviņus mēnešus pirms tam, kad beidzas piecu gadu deleģēšanas laikposms, kas sākās 2013. gada 19. jūlijā. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome pret šādu pagarinājumu neiebilst vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

2. Deleģēšanas īstenošana

Regulas par pārtiku īpašām patērētāju grupām 18. panta 2. punkts pilnvaro Komisiju pieņemt deleģētos aktus, kas minēti regulas 11. pantā, 15. panta 6. punktā un 16. panta 1. punktā.

2.1. Regulas par pārtiku īpašām patērētāju grupām 11. pants prasa, lai Komisija ar deleģētajiem aktiem noteiktu īpašas prasības attiecībā uz šādām pārtikas kategorijām: maisījumi zīdaiņiem un papildu ēdināšanas maisījumi zīdaiņiem; pārstrādātu [apstrādātu] graudaugu pārtika un bērnu pārtika; īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzēta pārtika; pilnīgi uztura aizstājēji svara kontrolei. Kopš Regula par pārtiku īpašām patērētāju grupām stājusies spēkā, Komisija attiecīgi ir pieņēmusi četrus deleģētos aktus.

a) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2016/127, ar ko attiecībā uz īpašām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro maisījumiem zīdaiņiem un papildu ēdināšanas maisījumiem zīdaiņiem, un attiecībā uz informācijas prasībām saistībā ar zīdaiņu un mazu bērnu ēdināšanu papildina Regulu par pārtiku īpašām patērētāju grupām[2].

[1] OV L 181, 29.6.2013., 35. lpp.

[2] Komisijas 2015. gada 25. septembra Deleģētā regula (ES) 2016/127, ar ko attiecībā uz īpašām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro maisījumiem zīdaiņiem un papildu ēdināšanas maisījumiem zīdaiņiem, un attiecībā uz informācijas prasībām saistībā ar zīdaiņu un mazu bērnu ēdināšanu papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 609/2013 (OV L 25, 2.2.2016., 1. lpp.).

Šis tiesību akts tika pieņemts 2015. gada 25. septembrī ar mērķi, pamatojoties uz jaunākajiem zinātniskajiem datiem, atjaunināt prasības attiecībā uz zīdaiņiem paredzētajiem maisījumiem.
Ar šo tiesību aktu esošie Direktīvas 2006/141/EK noteikumi par zīdaiņiem paredzētiem maisījumiem [maisījumi zīdaiņiem] un zīdaiņiem paredzētiem papildu ēdināšanas maisījumiem [papildu ēdināšanas maisījumi zīdaiņiem][3] tika pārņemti Regulā par pārtiku īpašām patērētāju grupām un turklāt atjaunināti šādi:
Attiecībā uz sastāvu grozījumi salīdzinājumā ar Direktīvu 2006/141/EK galvenokārt attiecās uz konkrētiem noteiktu makroelementu un mikroelementu apjomiem un balstījās uz jaunākajiem zinātniskajiem datiem.

Attiecībā uz marķēšanu daži grozījumi tika ieviesti, galvenokārt tāpēc, lai, ņemot vērā produktu specifiku, nodrošinātu saderību ar horizontālajiem noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regulā (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem (turpmāk "Pārtikas informācijas regula")[4]. Noteikumi par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz zīdaiņiem paredzētajiem maisījumiem tika atjaunināti, ņemot vērā jaunākās zinātnes atziņas. Paziņošanas procedūra attiecībā uz zīdaiņiem paredzētiem maisījumiem tika saglabāta un dažos gadījumos paplašināta, to attiecinot uz zīdaiņiem paredzētiem papildu ēdināšanas maisījumiem.

Attiecībā uz noteikumiem par pesticīdiem tika pārņemti Direktīvas 2006/141/EK attiecīgie noteikumi. Šo regulu piemēros no 2020. gada 22. februāra[5].

b) Komisijas Deleģētā regula, kas Regulu par pārtiku īpašām patērētāju grupām papildina attiecībā uz īpašām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro pārstrādātu graudaugu pārtikai un bērnu pārtikai[6].

Šo deleģēto regulu Komisija pieņēma 2015. gada 25. septembrī ar mērķi spēkā esošos Direktīvas 2006/125/EK par apstrādātu graudaugu pārtiku un bērnu pārtiku zīdaiņiem un maziem bērniem[7] noteikumus pārņemt Regulā par pārtiku īpašām patērētāju grupām, nedaudz pielāgojot marķēšanas noteikumus, lai, ņemot vērā produktu specifiku, nodrošinātu saderību ar Pārtikas informācijas regulas horizontālajiem noteikumiem.

[3] Komisijas 2006. gada 22. decembra Direktīva 2006/141/EK par mākslīgajiem maisījumiem zīdaiņiem un mākslīgajiem papildu ēdināšanas maisījumiem zīdaiņiem, un ar ko groza Direktīvu 1999/21/EK (OV L 401, 30.12.2006., 1. lpp.).
[4] OV L 304, 22.11.2011., 18. lpp.
[5] Izņēmums ir no olbaltumvielu hidrolizātiem ražoti maisījumi zīdaiņiem un papildu ēdināšanas maisījumi zīdaiņiem, — tiem šo regulu piemēros no 2021. gada 22. februāra.
[6] Komisijas 2015. gada 25. septembra Deleģētā regula (ES) …/..., ar ko attiecībā uz īpašām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro apstrādātu graudaugu pārtikai un bērnu pārtikai, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 609/2013 (C(2015) 6507 *final*).
[7] Komisijas 2006. gada 5. decembra Direktīva 2006/125/EK par apstrādātu graudaugu pārtiku un bērnu pārtiku zīdaiņiem un maziem bērniem (OV L 339, 6.12.2006., 16. lpp.).

2016. gada 20. janvārī Eiropas Parlaments pieņēma rezolūciju[8], kurā iebilst pret deleģēto regulu. Eiropas Parlaments pauda bažas par prasībām, kas izvirzītas pārstrādātu graudaugu pārtikas un bērnu pārtikas sastāvam (jo īpaši attiecībā uz cukura līmeni šajos produktos) un šo produktu marķēšanai un tirdzniecībai (attiecībā uz informācijas sniegšanu par papildu ēdināšanas sākšanu pirms sešu mēnešu vecuma).

c) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2016/128, kas Regulu par pārtiku īpašām patērētāju grupām papildina attiecībā uz īpašām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai[9].

Šis tiesību akts tika pieņemts 2015. gada 25. septembrī ar mērķi esošos Komisijas Direktīvas 1999/21/EK noteikumus par īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu pārtiku[10] pārņemt jaunajā regulējumā, ko veido Regula par pārtiku īpašām patērētāju grupām, tos pēc vajadzības atjauninot un uz zīdaiņu pārtiku, kura paredzēta īpašiem medicīniskiem nolūkiem, attiecinot visus noteikumus par marķēšanu, noformēšanu, reklāmu un mārketingu, kas piemērojami maisījumiem, kuri paredzēti veseliem zīdaiņiem, ja vien šie noteikumi nav pretrunā produkta paredzētajiem lietojumiem. Deleģētā regula arī paplašināja pesticīdu noteikumus, ko piemēro zīdaiņiem paredzētiem maisījumiem, zīdaiņiem paredzētiem papildu ēdināšanas maisījumiem, pārstrādātu graudaugu pārtikai un bērnu pārtikai, tos attiecinot arī uz zīdaiņu un mazu bērnu pārtiku, kas paredzēta īpašiem medicīniskiem nolūkiem.

Attiecībā uz marķēšanu pašreiz piemērojamajā direktīvā tika ieviesti grozījumi, kuru mērķis ir, ņemot vērā produktu specifiku, nodrošināt saderību ar Pārtikas informācijas regulu un palielināt juridisko noteiktību attiecībā uz produktu paredzēto lietojumu. Tika aizliegts uz šāda veida pārtikas lietot uzturvērtības un veselīguma norādes. Šo regulu piemēros no 2019. gada 22. februāra[11].

d) Komisijas Deleģētā regula, kas Regulu par pārtiku īpašām patērētāju grupām papildina attiecībā uz īpašām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro pilnīgiem uztura aizstājējiem svara kontrolei[12].

Šo deleģēto regulu Komisija pieņēma 2017. gada 2. jūnijā un iesniedza izskatīšanai Eiropas Parlamentā un Padomē. Šā tiesību akta galvenais mērķis ir attiecībā uz svara kontrolei paredzētiem pilnīgiem uztura aizstājējiem [pilnīgi uztura aizstājēji svara kontrolei] atjaunināt spēkā esošos noteikumus Komisijas Direktīvā 96/8/EK par pārtikas

[8] P8_TA(2016)0015.

[9] Komisijas 2015. gada 25.septembra Deleģētā regula (ES) 2016/128, ar ko attiecībā uz īpašām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 609/2013 (OV L 25, 2.2.2016., 30. lpp.).

[10] Komisijas 1999. gada 25. marta Direktīva 1999/21/EK par diētisko pārtiku cilvēkiem ar veselības traucējumiem (OV L 91, 7.4.1999., 29. lpp.).

[11] Izņemot īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu pārtiku, kas izstrādāta zīdaiņu uztura vajadzību nodrošināšanai; attiecībā uz šādu pārtiku minēto regulu piemēros no 2020. gada 22. februāra.

[12] Komisijas 2017. gada 2. jūnija Deleģētā regula (ES) …/..., ar ko attiecībā uz īpašām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro pilnīgiem uztura aizstājējiem un svara kontrolei, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 609/2013 (C(2017) 3664 *final*).

produktiem, ko paredzēts izmantot svara samazināšanas diētām ar samazinātu enerģētisko vērtību[13], un, lai nodrošinātu, ka visi dienas uztura pilnīgai aizstāšanai paredzētie produkti ir nekaitīgi un piemēroti, šo noteikumu tvērumā iekļaut tirgū laistos produktus ar ļoti zemu enerģētisko vērtību.

Attiecībā uz marķēšanu tika ieviesti grozījumi, lai nodrošinātu saderību ar Pārtikas informācijas regulu, turklāt ņemot vērā produktu specifiku. Ņemot vērā šādas pārtikas īpašo lomu konkrētas patērētāju grupas uzturā, regula ierobežoja iespēju lietot uzturvērtības norādes un aizliedza uz šāda veida pārtikas produktiem lietot veselīguma norādes. Lai šos produktus vieglāk būtu efektīvi pārraudzīt, tika ieviesta paziņošanas procedūra. Regulu piemēros piecus gadus pēc tās stāšanās spēkā.

2.2. Pamatojoties uz 16. panta 1. punktu Regulā par pārtiku īpašām patērētāju grupām, Komisija pieņēma Komisijas Deleģēto regulu, ar ko Regulas par pārtiku īpašām patērētāju grupām pielikumu groza attiecībā uz tādu vielu sarakstu, kuras drīkst pievienot pārstrādātu graudaugu pārtikai, bērnu pārtikai un īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai[14].

Šo deleģēto aktu Komisija, pamatojoties uz *EFSA* konsultatīvajiem norādījumiem un ņemot vērā tehnikas progresu, zinātnes attīstību un patērētāju veselības aizsardzību, pieņēma 2017. gada 10. aprīlī ar mērķi atjaunināt Savienības sarakstu, kurā ir tādas vielas, ko drīkst pievienot īpašu kategoriju pārtikai, lai atļautu šajā sarakstā iekļaut dzelzs bisglicinātu kā dzelzs avotu pārstrādātu graudaugu pārtikā un bērnu pārtikā un kalcija fosforiloligosaharīdus kā kalcija avotu īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētā pārtikā[15, 16].

2.3. Pamatojoties uz regulas 15. panta 6. punktu, tiek deleģētas pilnvaras regulas pielikumā iekļaut vai no tā svītrot kādu vielu kategoriju, ņemot vērā tehnikas progresu, zinātnes attīstību vai patērētāju veselības aizsardzību. Komisija pagaidām šo juridisko pamatu vēl nav izmantojusi, jo attiecīgie nosacījumi vēl nav tikuši piemēroti.

---

[13] Komisijas 1996. gada 26. februāra Direktīva 96/8/EK par pārtikas produktiem, ko paredzēts izmantot svara samazināšanas diētām ar samazinātu enerģētisko vērtību (OV L 55, 6.3.1996., 22. lpp.).

[14] Komisijas 2017. gada 10. aprīļa Deleģētā regula (ES) 2017/1091, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 609/2013 pielikumu groza attiecībā uz tādu vielu sarakstu, kuras drīkst pievienot apstrādātu graudaugu pārtikai, bērnu pārtikai un īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai (OV L 158, 21.6.2017., 5. lpp.)

[15] *EFSA AFC Panel* (*EFSA* ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar pārtikas piedevām, aromatizētājiem, pārstrādes līdzekļiem un materiāliem, kas nonāk saskarē ar pārtiku), *Opinion related to Ferrous bisglycinate as a source of iron for use in the manufacturing of foods and in food supplements*, *The EFSA Journal* (2006) 299, 1.–17. lpp.

[16] *EFSA ANS Panel* (*EFSA* ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar pārtikas piedevām un pārtikai pievienotajiem uzturvielu avotiem), 2016. gads, *Scientific Opinion on Calcium phosphoryl oligosaccharides (POs-Ca®) as a source of calcium added for nutritional purposes to food, food supplements and foods for special medical purposes*, *EFSA Journal* 2016; 14(6):4488.

3. Noslēgums

Regula par pārtiku īpašām patērētāju grupām ir tikusi piemērota mazāk nekā vienu gadu, un tā vēl nav visā pilnībā piemērojama. Līdz šim deleģētos aktus Komisija ir pieņēmusi attiecībā uz īpašajām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro zīdaiņiem paredzētiem maisījumiem un zīdaiņiem paredzētiem papildu ēdināšanas maisījumiem, attiecībā uz informācijas prasībām saistībā ar zīdaiņu un mazu bērnu ēdināšanu un attiecībā uz īpašajām sastāva un informācijas prasībām, kuras piemēro īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai. Pret deleģēto aktu attiecībā uz īpašajām sastāva un informācijas prasībām, ko piemēro pārstrādātu graudaugu pārtikai un bērnu pārtikai, iebilda Eiropas Parlaments. 2017. gada 2. jūnijā Komisija pieņēma deleģēto aktu attiecībā uz īpašajām sastāva un informācijas prasībām, ko piemēro pilnīgiem uztura aizstājējiem svara kontrolei, un to iesniedza izskatīšanai Eiropas Parlamentā un Padomē. 2017. gada 10. aprīlī Komisija pieņēma deleģēto aktu, ar ko Regulas (ES) Nr. 609/2013 pielikumu groza attiecībā uz tādu vielu sarakstu, kuras drīkst pievienot pārstrādātu graudaugu pārtikai, bērnu pārtikai un īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai.